

Česká asociace odpadového hospodářství

**Desatero moderního odpadového
hospodářství, aneb jak naplnit
evropské cíle a zbytečně nezvyšovat
náklady obcí a měst**

**Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel ČAOH**

21.11.2018, Litomyšl

NOVÉ EVROPSKÉ SMĚRNICE SCHVÁLENY

* Základní cíle:

- * do roku 2035 **recyklovat 65 % veškerého KO** (ČR nyní jen cca 38 %)
- * do roku 2030 recyklovat 70 % obalových odp.
- * do roku 2035 **skládkovat max. 10 % komunálních odpadů**
- * **Dle EK důraz na podporu prevence vzniku odpadů, třídění, recyklace a další úpravy odpadů.** Redukovat nakládání s neupravenými a směsnými odpady (SKO).

Východiska pro další směřování OH

V Evropské unii

- nové evropské cíle zaměřené na třídění odpadů a recyklaci komunálních odpadů
- Evropa chce redukovat množství vznikajícího odpadu, včetně SKO
- Tlak má být vyvíjen také na výrobce a obalový průmysl – ekodesign, ekomodulace – využití lépe recyklovatelných materiálů
- Pro komunální odpady existují dvě hlavní cesty
 - spalovny na neupravený SKO (ZEVO) – Evropa již nechce dotačně nepodporovat ani nové projekty ani rekonstrukce
 - nebo intenzifikace třídění u původců v kombinaci s technologickým tříděním s cílem dalšího přiblížení ke splnění cílů EU. Navýšení separace, materiálového využití a energetické využití formou paliv z odpadů a jejich energetické využití ve spektru zdrojů

Východiska pro další směřování OH

V České republice

- Zákon o odpadech § 21 odst. 7 - **zákaz skládkování směsného komunálního odpadu (SKO) od roku 2024** – legislativa EU tento termín nezná (EU nově stanovila **omezení skládkování na 10 % k roku 2035**).
- **Zákaz skládkování k roku 2024 je z technologického hlediska možný** a svozové firmy jej mohou realizovat i o 11 let dříve, než požaduje nově schválená evropská směrnice – **Rozhodující slovo ale musí mít obce** – **citelně zvýšené náklady** oproti evropskému nastavení ponesou zásadním dílem právě obce a města (85 % nákladů u komunálních odpadů nesou obce/občané)
- Ekologové k českému nastavení vznášejí dotaz – Na úkor jakého způsobu nakládání s odpady se bude **od roku 2024 do roku 2035** navyšovat procento recyklace komunálních odpadů, když skládkování bude v ČR v roce 2024 **0 kg SKO?**
- Evropa stanovila **omezení skládkování k roku 2035** a **cíl k recyklaci KO k roku 2035** nikoli náhodou, ale jako vzájemně související cíle.

Strategické směřování EU

- * EK trvá na neposkytnutí dotací na nové ZEVO – podporovány mají být jiné cesty energetického využití odpadů – finálně sděleno ČR písemně ve 12/2016 – podporovány mohou být bioplynové stanice, en. zdroje na využití paliv z odpadů (TAP), pyrolýzy, apod.; potvrzeno v červnu 2018 v HK – konec podpory ZEVO
- * EK i EP doporučují nepřesouvat odpady ze skládek do ZEVO, ale vyzývají k efektivnějšímu primárnímu třídění, vyššímu zastoupení technologií na úpravu SKO a rovněž k výrobě a energetickému využití paliv z odpadů (TAP) – **Sdělení EK úloha výroby energie z odpadu (26.1.2017)**
- * **Kapacity ZEVO v ČR** máme již 4 kvalitní spalovny (ZEVO) = kapacita 770 000 tun; dvě z nich budou zřejmě dále rozšířeny (+ cca 360 tis tun – což je pozitivní) + kapacita dalších en. zdrojů cca 400 tis. tun = 1 530 000 tun
- * S dalšími odpady je však třeba nakládat směrem ke splnění evropských cílů – k recyklaci
- * Prioritou dle EU má být snižování množství neupravených směsných komunálních odpadů (SKO), lepší třídění využitelných složek odpadů, prevence vzniku.

Naplňovat cíle můžeme již nyní – pozitivní výsledky zefektivnění separace v obcích a městech

Intenzifikace sběrné sítě barevných kontejnerů – 39 obcí na Znojemsku, Hradec Králové; Chlumeck nad Cidlinou, Ludgeřovice, Valašské Klobouky a další

39 obcí na Znojemsku

- doplnění barevných nádob ke každému domu
- **zvýšení** množství vytríděného **plastu cca o čtvrtinu z 141,9 tun na 203,7 tun**
- **zvýšení** množství vytríděného **papíru cca o třetinu z 201 tun na 314,6 tun**
- množství vytríděného **bioodpadu narostlo z 800 tun na 1 168 tun**
- množství **směsných komunálních odpadů** se podařilo **snížit o 144 tun**

Naplňovat cíle můžeme již nyní – pozitivní výsledky zefektivnění separace v obcích a městech

Intenzifikace sběrné sítě barevných kontejnerů – 39 obcí na Znojemsku, Hradec Králové; Chlumeck nad Cidlinou, Ludgeřovice, Valašské Klobouky a další

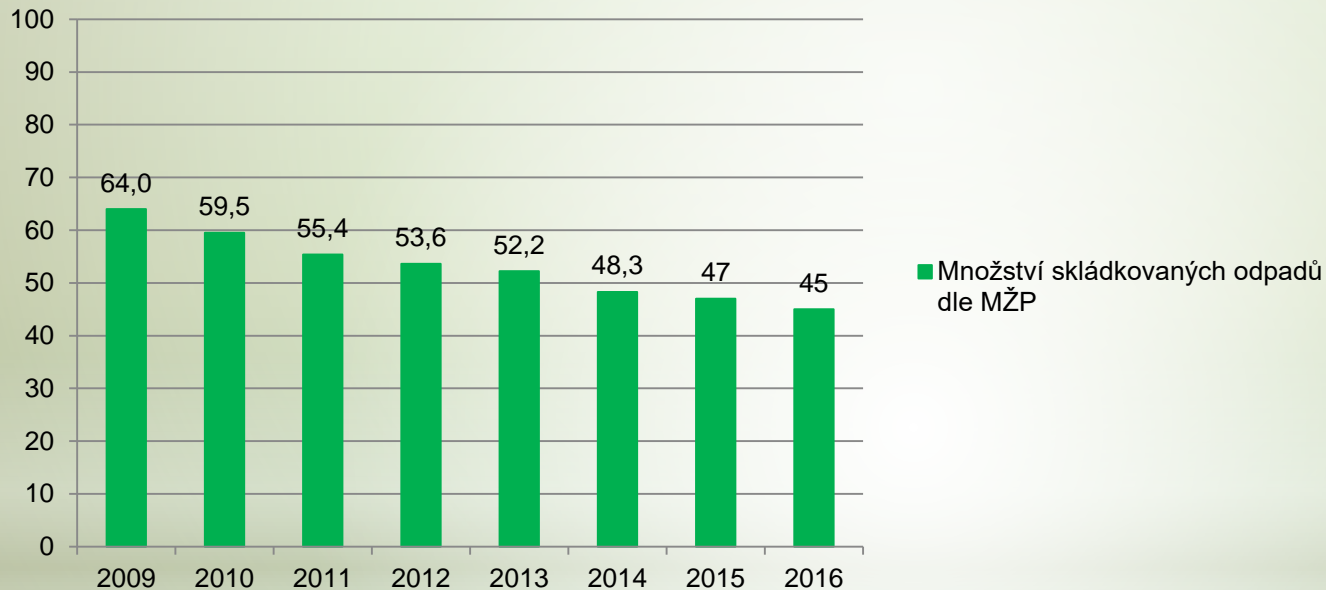

Hradec Králové

- Do zástavby rodinných domů **doplněny barevné sběrné nádoby ke každému domu**, který se chtěl zapojit – modrá, žlutá, hnědá, ke stávající černé
- 95% občanů si vybralo sběrné nádoby – pouze 5% pytlový sběr;
- **Navýšení množství vytríděných odpadů – papír nárůst o 20,8%; plast nárůst o 61,8%; biologicky rozložitelný komunální odpad nárůst o 14,8%;**
- **Významné snížení množství SKO – o 51,6%**; pokles roční produkce SKO o 1236 tun. O toto množství se snížilo také množství uloženého SKO na skládku. **Změna složení zbytkového SKO – pokles výhřevnosti.**
- V roce 2016 každý obyvatel města (HK) vytrídil průměrně 17,4 kilogramu papíru, 13,9 kg plastu, 12,1 kg skla a 83,7 kg bioodpadu. Naproti tomu vyprodukoval 163,1 kg směsného odpadu a 23,5 kg objemných odpadů.

Vývoj skládkování v ČR

Skládkovaný komunální odpad z celkové produkce komunálních odpadů

Poplatek zvýšen v roce 2009 na hodnotu 500 Kč

Množství skládkovaných komun. odpadů od té doby stále **klesá bez navýšení poplatku** – 2009 (64%) do 2016 (45%) – **o 19 %**

EU stanoví omezení skládkování k roku 2035 na 10 %

KONKRÉTNÍ DOPORUČENÍ PRO BUDOUCÍ OH V ČR

- * **Intenzifikace sběrné sítě a třídění do barevných kontejnerů** – spuštěné projekty ukazují, že ve vybraných městech lze dosáhnout o poznání lepší efektivity tříděného sběru a omezení množství SKO – v souladu s cíli EK
- * **Další postupné omezování skládkování** – redukce množství SKO, třídění BRKO, technologické třídění SKO, apod.
- * **Plné respektování evropských cílů separace a recyklace komunálních odpadů** - splnění cíle EK 2035 recyklovat **65 % KO**
- * **Ekonomicky smysluplné energetické využití energeticky bohaté části upravených odpadů** - v kombinaci s tříděním a materiál. využitím odpadů včetně úprav SKO – výše v hierarchii
- * **Zásadní požadavek na technologickou neutralitu a tržní a konkurenční prostředí v legislativě** – opak hrozí rizikem opakování příběhu s fotovoltaikou (nové technologie si musí být v legislativě rovny a musí mít prostor mezi sebou soutěžit)
- * **Potřeba vyhotovení vyhlášky k palivům z odpadů** – podobně jako v jiných státech EU
- * **Úprava parametru výhřevnosti ve vyhlášce 294/2005 Sb.** na hodnotu odpovídající dalším členským státům EU – tedy na 6 MJ/kg ve standardním vzorku odpadu (nikoli v sušině)
- * **Navýšení skládkovacího poplatku ANO - Nutnost podrobné ekonomické analýzy k poplatkům v novém zákoně** – jaké zdražení je nezbytné ke splnění cílů a k odklonu odpadů ze skládek?
- * **Ekonomické nastavení musí být primárně založeno na reálnosti výše nákladů, které ponесou obce a města** – sociálně únosné nastavení a nikoli nastavení na míru dle potřeby nejnákladnější technologie
- * **Nová legislativa by měla obsahovat daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů, výrobků z odpadů, apod.** – např. formou zvýhodněné DPH; doporučuje i EK a EP
- * **Stát by měl preferovat recyklované výrobky při veřejných zakázkách**

Desatero moderního odpadového hospodářství

1. Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad
2. Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů
3. Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách
4. Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí
5. Zpracování odpadu na třídících linkách
6. Povinné třídění biologického odpadu
7. Rozvoj výroby a využití paliv z vytríděných odpadů po vzoru EU
8. Stablnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů
9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek
10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven

Cílem navrhovaných opatření je dosažení cílů evropského balíčku oběhového hospodářství s akceptovatelnými náklady pro obce a města

Pozitivní příklad ze Slovenska – novela zákona o odpadech navyšující skládkovací poplatky

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO
KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01)
A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV euro.t⁻¹

Položka	Úroveň vytriedenia komunálne ho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € . t ⁻¹				
		2019	2020	2021	2022	2023-2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10-20%	12	24	30	36	41
3	20-30%	10	22	27	32	36
4	30-40%	8	13	22	27	31
5	40-50%	7	12	18	22	26
6	50-60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

- slovenská novela je rozumná a kvalitní
- novela jednoduše **motivuje** obce k separaci odpadů, **netrestá je**
- není postavena dle potřeb spaloven – Slovensko jde podle strategie EU
- bude snižovat množství SKO; nebude stavět velkokapacitní zařízení na SKO

- novela je založena na jasné progresi poplatku směrem k motivaci ke třídění
- výše poplatků je postavena tak, aby se odpady odkláněly ze skládek – správný cíl - nikoli, aby se z peněz obcí vytvářel umělý prostor pro investory do nákladných technologií, které by následně obce dlouhodobě platily
- obce které dostatečně třídí, mohou platit za skládkování i méně
- nevyužitelné odpady jsou zpoplatněny výrazně méně
- Proč nelze takové řešení přijmout v ČR?...

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel

www.caoh.cz